

cliek en het mandement, die leidden tot de verwijdering van Rooms en Liberaal. In de Roomse schoolboekjes kreeg het incident van die Brielse moord alle aandacht - zoals er bij de aanvang van de schooldag ook tot deze heiligen gebeden werd: er werd gebeden om de bekering van het vaderland tot de oude Moederkerk.

- Vanzelf moeten deze feiten en vragen leiden naar een sociologische en sociaalpsychologische bijdrage. Het onderwijs in de 'vaderlandse geschiedenis' gaf de schoolkinderen een beeld mee van het nationale verleden, steeds meer gekleurd naar de blik van het eigen volksdeel. Nuyens leverde sinds 1870 aan de school ook een R.K. visie naast de dominerende calvinistische en liberale visies. Het werd zelfs het meest herdrukte schoolboekje binnen een periode van 25 jaar. Vanuit de sociale wetenschappen moet verhelderd worden waardoor de tegenstellingen en de profilering toenamen tegen en na 1900.
- Specifieke literatuur is er nauwelijks. Vindplaatsen zijn: het jaarboek van het Instituut voor schoolboekanalyse te Braunschweig (B.R.D.) - dit instituut heeft vele geschiedenischoolboeken geanalyseerd;

63

een speciaalnummer van het tijdschrift 'Kleio' van de vereniging van geschiedenisleraren (dec. 1971) met een uitgebreide bibliografie inzake geschiedenisonderwijs.

G. J. van Dam

* * *

KATHOLIEKEN EN PROTESTANTEN IN HET LAND VAN MAAS EN WAAL IN DE NEGENTIENDE EEUW

Onderzoek naar de verhouding tussen katholieken en protestanten in Nederland heeft tot nu toe voornamelijk plaatsgevonden vanuit een nationaal perspectief. Men heeft zich daarom nauwelijks rekenschap kunnen geven van de grote verscheidenheid waarop die verhouding zich lokaal en of regionaal heeft gemanifesteerd en ontwikkeld. Een gevolg van het eenzijdige accent op het nationale niveau van onderzoek is dat het begrippen- en interpretatiekader